

Últimes aventures d'Spielberg

Indiana Jones aconseguirà més èxits

Guillem RAUSA

Cecil B. de Mille, que era un tio una mica pesat i bastant carca, però amb un sentit innegable del «txou-bisnes», solia dir que «les pel·lícules han de començar amb un terratrèmol i, després, han d'anar en augment». Steven Spielberg, 36 anys, 9 llarg-metratges i 3 pel·lícules situades entre els *top ten* més comercials de la història del cinema, recollí el consell del precursor de la Bíblia fascicular i es decidí a aplicar-lo rigorosament. Fou exactament en *Tiburón* on posà en pràctica per primera vegada la suggerència, iniciant la pel·lícula amb la la cèlebre escena de la banyista (¡quina banyista!) despullada que acaba en les ocioses mandíbules del simpàtic animallet. Des d'aquest títol, el jove Spielberg decidí «conrear» el cine amb *bicho* en les diverses variants.

Les seues pel·lícules es poden dividir en dos grups. D'una banda, les que se situen en un ambient de classe mitjana pertorbat per la intromissió d'éssers més o menys estranys. Són possiblement les pel·lícules més «personals» del director de *Tiburón*, aquelles en què posa més dosi de sentimentalisme, en ocasions perillosament llagrimós. Em refereixo a títols com ara *Encuentros en la tercera fase*, *ET*, *Poltergeist* (en la qual va exercir una demiúrgica

una important desfeta econòmica.

El film que considere més estimable de tots els dirigits per ell és *El diablo sobre ruedas*, malgrat que, ja de partida, compta amb alguns hàndicaps: l'origen televisiu, la relativa inexperiència del jove director i alguns clots en la narració. La intenció, en principi, era fer-la sense diàlegs, pe-

Steven Spielberg, director de «Indiana Jones y el templo maldito»

influència com a productor) i, en certa mesura, al segment que dirigí per al film *En los límites de la realidad* i a *Gremlins*, en la qual fa, igualment, de productor.

I, de l'altra, tenim un cine més d'acció, ja es tracte d'arques perdudes, esquals melvillians, camions més o menys infanticides, o d'obres més bé inclassificables, anàrquiques i imperfectes, com *1941*, la qual, per cert, li suposà

rò el productor, George Eckstein, el forçà a afegir algunes converses i a introduir l'escena en què el protagonista parla amb la seua dona. Spielberg, amb un estil incipient encara, recolzat en la música i en un muntatge realment brillant, aconsegueix un feliç maridatge entre el llenguatge televisiu i l'economia de mitjans com si fos un Corman qualsevol, i compta, a més, amb una bona interpretació de Denis (McCloud) Weaver i un

excel·lent guió de Richard (*Soy leyenda*) Matheson.

Amb les seues pel·lícules, es sol repetir entre la parròquia cinèfila i la classe dactilogràfica l'eterna i esquizoide guerra civil entre el capità Achab apocalíptic i el Chanquete integrat que tots portem dins. Però hi ha una cosa ben certa: ha aconseguit integrar amb eficàcia l'evolució tècnica (efectes especials, grans pressuposts) i una indubtable destresa cinematogràfica. Entenguem-nos, no és que les seues cintes siguem unes obres mestres —que no ho són—, però és un cine sense pretensions que no enganya ningú. Un cine amb els recursos ben dominats, que juga hàbilment amb les sensacions del ciutadà, gens pedant (recordem per exemple el Coppola de *La conversación* o l'Allen d'*Interiores*) i evidentment molt divertit.

El cinema d'Spielberg ha quallat bé en gran part del públic. La primera part de l'arca, amb un títol en castellà amb ressonàncies eminentment proustianes, provocà el mateix efecte que la famosa magdalena en més d'un individu amb incipients blancors en els pèls del mentó. Retornava la memòria de la infància, en un cine més o menys perifèric, quan deglutia amb fruïció una bona quantitat de tramussos que solien aterrar en la sediciosa cabellera del rostre pàl·lid de davant (el ja llegendari míssil tramús). Galvanitzà, també, la generació filla adulterina dels germans Marx i del coco-loco. O siga, la generació educada amb el *Play Boy*, *El Jueves*, el *Qué y Dónde*, el *Valencia Semanal*, *Los Chiripitifláuticos*, *El casal de la pradera* (o com diantre es digués allò), seguidora dels consells de l'avi Sanchis

Guarner, de l'oncle Estellés, del cosí Eliseu i de papà Fuster.

A la recerca del temple maleït

L'última pel·lícula d'Spielberg, *Indiana Jones y el templo maldito*, té un avantatge sobre gran part de les històries de 90 minuts que s'estrenen per ací: ja se sap de què anirà la cosa. És a dir, aquells als quals no va agradar gens la primera part poden estar segurs que aquesta continuació anirà pels mateixos viaransys, i els que no van veure la primera part, doncs, poden provar, si el que busquen és divertir-se amb certes dosis d'intel·ligència i d'humor de bon calibre, per una mòdica quantitat de dòlars (perdó, pessetes).

El millor aspecte de la pel·lícula és el pròleg, una petita obra mestra (seguint

Harrison Ford, protagonista de l'última pel·lícula d'Spielberg

la ja esmentada indicació de De Mille), que rememora a la perfecció l'ambient dels tuguris del Xangai dels anys trenta. Indí ha de

lluitar-hi intrèpidament contra els facinerosos de torn per recuperar l'antidot del verí que li han ficat en la copa. Coprotagonit-

zada, a més, per un xiquet xinès i per una rossa que es passa la meitat de la «pel·li» pegant crits, Spielberg ha reduït, afortunadament, les cullerades d'esoterisme al estil Dr. Del Oso i de bibliofília preescolar que apareixien en la primera part, per a carregar més les tintes en l'acció. És dirigida més cap als xiquets que la primera part, però conté escenes tan memorables com ara l'intent de torrar a l'heroïna, seguint el vell receptari de la barbacoa de xulles.

En definitiva, una salutífera commixtura de qualitat de grau A, d'elements de la sèrie B, de protagonistes nodrits amb vitamina C, que, convenientment estrenada el dia D, produirà una ona expansiva de bomba H que ens farà oblidar el boom de les sales X.

La rebel·lió dels barrufets

Guillem RAUSA

Quan s'estrenà *Poltergeist*, s'inicià entre alguns aficionats un curiós joc que consistia a descobrir a qui es devia més la paternitat del film, si a Tobe Hooper, el director, o al totpoderós productor (i guionista de la cinta), Steven Spielberg. L'opinió majoritària —amb raó— s'inclinava cap al segon. En *Gremlins*, no obstant això, encara que produïda també per Spielberg, la personalitat del director, Joe Dante, apareix ben clara. Joe Dante, 34 anys, treballà com a guionista i dibuixant de còmics, a l'igual que el protagonista de *Gremlins*, i s'inicià en el cine de la mà del prolífic i camaleònic productor Roger Corman.

Gremlins és un esplèndid divertiment, amb molts trets en comú amb

«Gizmo», l'última creació de Joe Dante

alguns treballs anteriors seus, com l'excel·lent i molt entregada *Aullidos*, i l'originalíssim esquetx que dirigí per a *En los límites de la realidad*. Influït per alguns mestres del *cartoon*, com Tex Avery i Chuck Jones, Dante realitza en aquesta pel·lícula un delirant i sub-

versiu desmuntatge d'*ET*, del mite del Nadal i de Walt Disney, emprant un revulsiu humor negre de la millor collita.

L'acció es situa en un petit poble nord-americà, on un pare regala al seu fill per Nadal un curiós animallet. Aquest animallet es reproduirà i es transforma-

rà, per una sèrie de circumstàncies, en uns barrufets de color obscuro que aniran devastant tot allò que troben per davant, en pla «hurra, cosacos del desierto, hurra».

En el projecte inicial, Dante pensava introduir majors dosis de violència surreal; volia incloure-hi una escena en la qual els *gremlins* entraven en una hamburgueseria i, en lloc de menjar-se les hamburgueses, es menjaven els clients. Hi ha una mescla molt original de terror, suspens, comèdia, *slapstick*, saltant d'un gènere a l'altre, davant la sorpresa de l'espectador, que, moltes vegades, no sap si reaccionar amb un somriure o amb un calfred. Llàstima, però, del moralista i vergonyós final en pla «no se os puede dejar solos», que fa malbé part de les intencions de la pel·lícula.